

آشکارسازی تغییرات سطح دریاچه هامون صابری با استفاده از تکنیک مقایسه پس از طبقه بندی

فاطمه هادیان^۱، رضا جعفری^۲، حسین بشری^۳

۱. کارشناس ارشد مرتعداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی اصفهان، hadian.fatemeh@gmail.com

۲. استادیار دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی اصفهان، reza.jafari@cc.iut.ac.ir

۳. استادیار دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه صنعتی اصفهان، hbashari@cc.iut.ac.ir

چکیده

تالاب هامون یکی از تالابهای بین المللی کشور بوده که از نظر زیست محیطی از اهمیت بسیاری برخوردار است و پایش تغییرات سطح این تالاب می تواند اطلاعات ارزشمندی برای مدیریت پایدار این منطقه ایفا نماید. هدف اصلی از این مطالعه بررسی تغییرات سطح بخشی از تالاب هامون (هامون صابری) بوده که در مرز منطقه کشور ایران و افغانستان واقع شده است. جهت بررسی تغییرات از دو تصویر ماهواره ای سالهای ۱۹۸۷ و ۲۰۱۰ استفاده گردید و با کمک طبقه بندی فازی نقشه کاربری اراضی استخراج شد. نتایج نشان داد که در طول سالهای مورد مطالعه سطح تالاب کاهش یافته و بخش وسیعی از زمینهای اطراف به کشاورزی تبدیل شده اند. همچنین سطح خاک بدون پوشش در منطقه افزایش و سطح مراتع کاهش یافته است.

کلمات کلیدی: دریاچه هامون صابری، تصاویر ماهواره‌ای، طبقه بندی فازی، پایش

مقدمه

تالاب هامون یکی از ۲۲ تالاب بین المللی کشور است که در سال ۱۹۷۵ در فهرست کنوانسیون رامسر قرار گرفته است و دارای سه بخش پوزک در شمال شرقی، هامون صابری در شمال غربی و هامون هیرمند در مغرب و جنوب غربی می باشد. مساحت هر یک از هامون‌ها به آب ورودی هیرمند و سایر رودخانه‌های فصلی ارتباط دارد. تالاب هامون نقش مهمی در زندگی مردم سیستان داشته و کالاها و خدمات زیست محیطی با اهمیتی را فراهم می کند. این تالاب همچنین تنها زیستگاه پرندگان مهاجر در منطقه شرقی کشور محسوب می شود که هزاران پرنده مهاجر را به خود جلب می کند و از نظر تنوع زیستی جهانی حائز اهمیت است (۵). در سال ۱۳۸۴ معضلات تالاب هامون بررسی شد. مقایسه اطلاعات بدست آمده در سال ۱۳۸۴ با اطلاعات سال ۱۳۶۴ نشان داد که ۸۴ درصد گونه های پرندگان، ۸۹ درصد گونه های پرندگان جوجه آور، ۹۴ درصد از گونه های حمایت شده پرندگان و ۱۰۰ درصد گونه های در خطر انقراض جهانی در تالاب هامون کاهش داشته است (۲). رودخانه هیرمند و چاه نیمه، منبع اصلی تامین آب دشت سیستان و در حقیقت شاهرگ حیاتی منطقه سیستان است که از کوه های هندوکش و ارتفاعات بابایغما در چهل کیلومتری غرب کابل، در افغانستان، سرچشمه می گیرد و پس از طی مسافت ۱۰۵۰ کیلومتر، وارد خاک ایران می شود. این